

การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลมสูตรในยุคดิจิทัล*

MANAGEMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS ACCORDING TO
KALAMA SUTTA PRINCIPLES IN THE DIGITAL AGE

ประสิทธิ์ ไชยศรี

Prasit Chaisri

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Phetchabun Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: umilk2000@gmail.com

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันยังมีเทคโนโลยีดิจิทัลอีกมากมายที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการบริหารในองค์กรต่างๆ และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินชีวิตของผู้คน ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติไม่ว่าจะเป็น สังคม เศรษฐกิจ การศึกษาแล้วแต่เป็นผลมาจากวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่หยุดนิ่ง ดังนั้น องค์กรต่างๆ ต้องตระหนักถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เพื่อปรับเปลี่ยนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึง สถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องปรับตัวและค้นหาแนวทางในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่จะเป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กระแสของความเจริญในโลกเทคโนโลยี คือหลักกาลมสูตรเป็นพระสูตรอันว่าด้วยความเชื่อ และการใช้เหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ ในการตัดสินใจต่อสื่อข่าวสารและ รวมทั้งส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้วย

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, หลักกาลมสูตร, ยุคดิจิทัล

* Received 19 May 2024; Revised 24 May 2024; Accepted 23 June 2024

Abstract

The present times, digital technologies play a crucial role in the success of management in any organization. These technologies have also brought comfort and convenience to people's lives, leading to changes in various aspects such as social, economic, and educational. The rapid and continuous evolution of digital technology is responsible for such changes. Therefore, it's necessary for organizations to keep up with these technological advancements to stay relevant and competitive. Both positive and negative impacts of these changing trends must be realized. To adapt and find ways to develop the organization in line with the changing direction of society and the changing needs of consumers. Including educational institutions that must adapt and find ways to proceed. Teaching and learning management include an environment suitable for learners in the digital age. Educational institution administrators should consider applying Buddhist principles to manage their institutions in the ever-evolving world of technology. One such principle is the Kalama Sutta Principles a sutra that emphasizes reasoning and scientific principles. The name chosen for news articles can also have an impact on the efficiency and effectiveness of educational institution administration in the digital age.

Keyword: Management of Educational, Kalama Sutta Principles, The Digital Age

บทนำ

สังคมโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ มนุษย์ต้องดำเนินอยู่ท่ามกลางข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่างๆ มากมาย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทำได้ง่ายและรวดเร็ว ถึงแม้แหล่งข้อมูลความรู้จะอยู่ไกลคนละซีกโลกก็ตาม การรับรู้เรื่องราวต่างๆ จึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาคนในด้านการศึกษารับรู้จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษานับการสร้างคนเพื่อให้เกิดความเจริญให้กับประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554)

โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ หรือแนวทางการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ใฝ่รู้และพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และต้องมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษา เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และศักยภาพ จึงเกิดผลดีบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด (ธีระ รุญเจริญ, 2554)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมายถึงบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จกรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติ และแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้านรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (เอกชัย กีสุขพันธ์, 2560)

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลมสูตรในยุคดิจิทัล ย่อมมีผลต่อการ ครองตน ครองคน ครองงานของผู้บริหารด้วย รวมทั้งส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นตามเจตนารมณ์ของการศึกษาเอกสารตำรา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงอยากรนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือหลักกาลมสูตร มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ในโลกแห่งความเจริญไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรือ ยุคโลกาภิวัตน์ ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างอิสระของข้อมูล ข่าวสาร บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงความรู้ในทุกๆ ด้าน รวมถึงการเป็นสังคมที่มีการใช้และพัฒนาเทคโนโลยี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ให้สามารถติดต่อสื่อสารและสั่งการให้ทำงานเองได้อย่างอัตโนมัติ (Machine-to Machine) สามารถเปิด-ปิด หรือสั่งงานผ่านแอปพลิเคชัน การสั่งงานด้วยคำพูด ให้ถ่ายภาพหรือเขียนข้อความโดยอัตโนมัติ (ปัญญาประดิษฐ์, 2559) ซึ่งเราสามารถเรียกยุคนี้ได้ว่าเป็นโลกยุคดิจิทัลส่งผลให้มีลักษณะทางสังคมเป็นสังคมที่ไร้ขีดจำกัดของข้อมูล ข่าวสาร (Unlimited Information Society) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันได้มากขึ้น สะดวกสบายมากขึ้น เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น และปัจจุบันนี้ก็ยังเป็นสังคมฐานการเรียนรู้ (Learning-Based Society) เพราะผู้คนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้มาก เป็นผลให้สามารถนำข้อมูล มาวิเคราะห์และนำมาประกอบการตัดสินใจ ท าให้การดำเนินงานต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นสังคมแบบย่อส่วน (Condensed Society) เนื่องด้วยการพัฒนาของระบบการสื่อสารต่างๆ เช่น ระบบดาวเทียม ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบดิจิทัล และอื่นๆ ส่งผลให้โลกนั้นแคบลงเนื่องจากการติดต่อสื่อสารสามารถทำได้จากทุกมุมโลก จากที่ไกลก็สามารถใกล้กันได้เพียงปลายนิ้วสัมผัส ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ทำให้ทุกคนต้องปรับตัว และพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นทั้งตัวบุคคล องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประเทศชาติ

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าวนี้ทำให้ผู้คนยุคดิจิทัลต้องการ การตอบสนองที่รวดเร็ว ทันใจนอกจากนี้ยังต้องการความสำเร็จและการยอมรับที่รวดเร็วด้วยเช่นเดียวกัน ไม่ยึดติดกับองค์กร พร้อมทั้งจะเปลี่ยนงานตลอดเวลา และนิยมทำงานแบบอิสระ ดังนั้น การบริหารองค์กร โดยเฉพาะสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องวางแผนการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความชัดเจน ถูกต้องและรวดเร็วเป็นแบบเรียลไทม์ วิธีการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษา รวมถึงการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนไป การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เปลี่ยนวิธีการจัดการสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว การขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้ และชุมชนยังเป็นพลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ด้วยเช่นเดียวกัน เพื่อบรรลุความต้องการของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล ผลักดันให้บุคลากรในหน่วยงานได้สร้างนวัตกรรมและนำนวัตกรรมนั้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความคล่องตัวมากที่สุด และการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ หน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความสามัคคีสามารถทำงานร่วมกันได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะการคิดอย่างรวบยอด (Conceptual Skill) มองทุกอย่างเป็นระบบ ในการพัฒนาองค์กรสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญอันดับแรกคือคน ดังนั้นกระบวนการพัฒนาคนให้พร้อมสู่องค์กรดิจิทัลจึงเป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องปรับกระบวนการคิด ปรับกระบวนการทำงาน ปรับทักษะการใช้เทคโนโลยี และปรับวัฒนธรรมองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล การนำข้อมูลต่างๆ เชื่อมต่อกับระบบออนไลน์ที่เหมาะสมเป็นหนึ่งในการตัดสินใจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ดูแลระบบสามารถร่วมกันคิดและทำได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการและรับรองความสำเร็จของสถานศึกษา ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่ามีซอฟต์แวร์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการสถานศึกษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สามารถจัดระเบียบสถานศึกษาเพื่อให้สามารถเติบโตและปรับปรุงคุณภาพการสอนได้มากขึ้น จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการการบริหารสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความคาดหวังของลูกค้ายคือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบออนไลน์ที่ทุกคนที่มีสิทธิ์สามารถ

เข้าไปได้แบบเรียลไทม์ หากสถานศึกษามีการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาดิจิทัลจะเกิดผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้น รวมทั้งการบริหารจัดการเรียน การสอนที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพครู Administration of Educational Organization in Digital Era คุณภาพผู้เรียน การเติบโต อย่างยั่งยืนของสถานศึกษา รวมถึงอำนวยความสะดวกให้แก่แก่นักเรียน และสุดท้ายนักเรียนก็จะ เกิดความพึงพอใจในการให้บริการของสถานศึกษา (ธงชัย สมบูรณ์, 2560)

สถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมและฝึกผู้สอนที่ต้อง เปลี่ยนแปลงวิธีการของตนเองให้มีความมั่นใจและความพร้อมใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลตั้งแต่ต้น สามารถทำได้โดยอาศัยทีมงานที่มีความพร้อมและประสบการณ์การสอนในรูปแบบห้องเรียน ดิจิทัล มาเป็นผู้ช่วยในช่วงแรกในการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนสู่ดิจิทัล เอ็ดดูเคชัน (Digital Education) นั้น นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่จำเป็น จะต้องเปลี่ยนแปลงก็คือการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของสถานศึกษา (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

จากการกล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การ บริหารสถานศึกษาที่เกิดขึ้นโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเป็น เครือข่าย รูปแบบทาง อิเล็กทรอนิกส์ในหลายลักษณะที่จะมี ความสัมพันธ์ระหว่างกันที่แพร่หลายคือ ทางสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ โทรศัพท์และทางอินเทอร์เน็ต ที่เอื้อต่อ การสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ทั้ง สองทิศทาง สามารถทำให้การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลามสูตร

แนวคิดพุทธธรรมเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลามสูตรกาลามสูตร เป็น การบริหารที่ยึดหลักธรรมที่เป็นพระสูตรอันว่าด้วยเรื่องที่ว่าพระพุทธร่องค์เคย ทรงแสดงไว้ ถึงสิ่งที่ ไม่ควรยึดถือ หรือ "สิ่งที่ไม่ควรเชื่อ" พระสูตรนี้เป็นพระสูตรที่ไม่ยาว แต่มีใจความลึกซึ้ง น่าคิด ประกอบ ด้วยเหตุผล เป็นการให้เหตุผลตามหลัก วิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับกฎทาง วิทยาศาสตร์ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

กาลามสูตร (พระพรหมคุณาภรณ์, 2540) คือ พระสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ชาว กาลามะหมู่บ้านเกสปุตติยนิคม แคว้นโกศล (เรียกอีกอย่างว่า เกสปุตติยสูตรหรือเกสปุตตสูตร)

เป็นหลักแห่งความเชื่อที่พระพุทธองค์ทรงวางไว้ให้แก่พุทธศาสนิกชน ไม่ให้เชื่อสิ่งใดๆ อย่างงมงายโดยไม่ใช้ปัญญาพิจารณาให้เห็นจริงถึงคุณโทษหรือดีไม่ดีกว่าก่อนเชื่อ ปัจจุบันแนวคิดและหลักสูตรที่สอนให้คนมีเหตุผลไม่หลงเชื่องมงายต่อเมื่อใดพิจารณาเห็นด้วยปัญญาว่าธรรมเหล่านั้นเป็นอกุศลเป็นกุศลมีโทษไม่ มีโทษเป็นต้น แล้วจึงควรละหรือถือปฏิบัติตามนั้นเรียกว่า “กาลามสูตร” สิ่งที่เราควรรู้นั้นมีเพียงง่ายๆ นิดเดียวคือ เชื่อแต่สิ่งที่เมื่อรู้แล้วไม่ทำให้เราเดือดร้อน รวมถึงไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน “ไม่มีโทษ” และจรรโลงสังคม ทำให้คนอื่นเป็นสุข” เป็นกุศล” และปฏิบัติ หรือสัมผัสด้วยตนแล้วเป็นจริง เห็นจริงนั้นแหละเราจึงเชื่อได้อย่างสนิทใจ ดังนั้นแล้วก็ขึ้นอยู่กับว่าถึงมันอาจทำให้เราเดือดร้อนคือมีโทษแล้วแต่เรา พร้อมเสี่ยงพร้อมรับผลนั้น เข้าทำนองที่ว่าได้เตือนไว้แล้วจะไม่น่าฟังนั้นก็เรื่องของเราเอง หลักกาลามสูตร คือหลักในการพิจารณา 10 อย่าง ได้แก่ 1) มา อนุสสเวน อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการได้ยินฟังตามกันมา บางคนเมื่อฟังตามกันมาก็เกิดความเชื่อ เมื่อคนนั้นว่าอย่างนั้น คนนี้ว่าอย่างนี้ ก็เชื่อตามกันไป โดยบอกว่า “เขาว่า” เพราะฉะนั้น เราต้องเชื่อตามเหตุผล อย่าเชื่อตามเขาว่า 2) มา ปรมปราย อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการถือตามถ้อยคำสับๆ กันมาบางคนบอกว่าเป็นของเก่าเป็นความเชื่อ ตั้งแต่สมัยโบราณเราควรที่จะเชื่อ ความเชื่อของคนโบราณนั้นไม่ใช่ว่าจะถูกหรือดีเสมอไป เราจึงไม่ควรจะเชื่อ ถ้ายังไม่แน่ใจถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องน่าสับๆ กันมา 3) มา อิติกิริย อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการตื่นข่าวลือ หรือตื่นข่าว เรื่องข่าวนั้นมีอยู่มากมาย เราจึงควรพิจารณาให้ดี ข่าวลือมีมากมาย เพราะฉะนั้นก็อย่าเพิ่งเชื่อ 4) มา ปิฎกสมปทาเนน อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการอ้างตำรา ถ้าใครเอาตำรามาอ้างให้เราฟัง เราก็ตอบว่าอย่าเพิ่งเชื่อ เพราะตำราก็อาจจะผิดได้ ดังนั้น ไม่ว่าใครจะเอาตำราอะไรก็ตามมาอ้างเราก็ตอบว่าอย่าเพิ่งเชื่อ พระพุทธเจ้าตรัสว่าให้พิจารณาดูก่อน 5) มา ตกกเหตุ อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยตรรก หรือเหตุผล ตรรกวิทยาเป็นวิชา แสดงเรื่องความคิดเห็น อ้างหาเหตุผล แต่พระพุทธเจ้าทรงกล้าค้านตรรกวิทยาได้ว่าการอ้างหาเหตุผลโดยการคาดคะเนนั้นอาจจะผิดก็ได้การอ้างหาเหตุผลนั้นไม่ใช่ว่าจะถูกไปเสียทุกอย่าง 6) มา นยเหตุ อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการคาดคะเนหรือการอนุมานเอา มันอาจไม่แน่ ดังนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า แม้อนุมานเอาก็อย่าเพิ่งเชื่อ 7) มา อากาโรปปริตักเกน อย่าเพิ่งเชื่อถือด้วยการคิดตรอง อาการที่ปรากฏ คือเห็นอาการที่ปรากฏแล้วก็ คิดว่าใช่เราจะดูอาการ ที่ปรากฏก็ไม่ได้ต้องพิจารณาให้ดี 8) มา ทิฏฐินิฆมานกฺขนติยา อย่าเพิ่งเชื่อถือเพราะเข้ากับความเห็นของ คือ เข้ากับความเชื่อของตน เพราะตนเชื่ออย่างนี้อยู่แล้วเมื่อใครพูดอย่างนี้ให้ฟังก็ยอมรับว่าใช่และถูกต้องซึ่งก็ไม่น่าเสมอไป เพราะสิ่งที่เราเชื่อมาก่อนนั้นอาจผิดก็มี 9) อมา ภพพรูปตยา อย่าเพิ่ง

เชื่อถือเพราะผู้พูดมีรูปลักษณะน่าเชื่อถือ คือ เห็นว่าคนที่เป็นคนใหญ่คนโตนั้น พูดจาควรเชื่อถือได้ แม้แต่พระสงฆ์ก็ไม่แน่ว่าจะต้องฟังดูให้ดีเสียก่อน อย่าเพิ่งเชื่อในที่นี้ มิได้หมายความว่าไม่ให้เชื่อ แต่ควรพิจารณาดูก่อนแล้วถึงจะเชื่อ 10) มา สมณ โน ครุติ อย่าเพิ่งเชื่อถือ เพราะเห็นว่าสมณะนี้หรือผู้อื่นเป็นครูของเรา ข้อนี้แรงมาก คือ แม้แต่ครูของตนก็ไม่ให้เชื่อ ทั้งนี้ เพราะครูของเราก็คงจะพูดผิดหรือทำผิดได้ เพราะฉะนั้น เราจึงต้องฟังให้ดี ไม่มีศาสนาใดสอนเราไม่ให้เชื่อครูของตน แท้จริงแล้วพระพุทธเจ้ามิได้ทรงสอนว่าไม่ให้เชื่อ แต่ทรงสอนว่าอย่าเพิ่งเชื่อต้องพิจารณาดูเสียก่อนแล้วจึงค่อยเชื่อ

ศาสนาพุทธ (พุทธทาสภิกขุ, 2540) ไม่ต้องการให้มีความเชื่อใดๆ โดยไม่ใช่ปัญญาเป็นศาสนาแห่งเหตุผล โดยก่อนอื่นก็ให้นำมาพิจารณาดูก่อนว่ามีโทษหรือมี ประโยชน์ ถ้าเห็นว่ามีประโยชน์และไม่มีโทษก็นำมาทดลองปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติแล้วเกิดผลจริงจึงค่อยปลงใจเชื่อรับเอามาปฏิบัติให้ยิ่งๆ ขึ้นต่อไปการประยุกต์กาลามาสูตรเพื่อทางรอดในสังคมยุคดิจิทัล ในฐานะผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการที่จะรับฟังข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้มักเกิดกรณีความขัดแย้งขึ้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารหรือในประเด็นที่ว่า เราควรจะเชื่อใคร หรือ เชื่ออะไรดี เพราะสื่อใหม่ๆ มีช่องทางที่จะส่ง "สาร" ต่างๆ ให้ถึงตัวผู้รับสารได้ตลอดเวลา อีกทั้งสื่อต่างๆ ดังกล่าวยังเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ในยุคดิจิทัลแห่งข่าวสารนี้ แต่ในขณะเดียวกัน กระบวนการ "รับรู้" ของผู้รับสารอาจจะยังไม่ได้รับการปรับให้มีความไวเท่าทันในการที่จะ พิจารณาตีความสารต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ดังนั้นเราจึงควรได้มีโอกาสได้ใช้ "กาลามสูตร" เป็นหลักพิจารณาการรับข่าวสารในยุคดิจิทัลนี้ได้อย่าง "รู้เท่าทัน" ต่อไป

หลายคนมักกล่าวว่าสังคมปัจจุบันอยู่ยากมากขึ้น หากแต่จะเป็นเรื่องง่ายที่จะอยู่ในสังคมปัจจุบันเพียงแต่ทุกคนต้องรู้จักประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตของตน ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคข่าวสารข้อมูลหลังไหลทับถม มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัล ยุคแห่งความเจริญทางวัตถุ และการช่วงชิง การกำหนดความคิด จิตวิญญาณของผู้คนในสังคม โดยผู้คนต่างพยายามใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารมาเป็น เครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข้อเท็จจริง ความคิด อุดมการณ์ทางการเมืองและสังคม ดังนั้น สังคมจะดำรงอยู่ด้วยจิตวิญญาณแห่งความดีงาม ความถูกต้อง และความสงบสุขได้มากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งทางด้านจิตใจของมนุษย์ที่จะมีศีลธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีทางการ สื่อสารเพื่อสร้างสรรค์สังคมในทางที่ถูกต้อง และการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การรู้เท่าทันกฎหมาย จะเป็นทักษะที่สำคัญใน

การเรียนรู้และใช้ชีวิตของมนุษย์ สามารถวิเคราะห์และจัดการข้อมูลข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล การคิดอย่างแยกคาย (โยนิโสมนสิการ) และอย่าเชื่อ (กาลามสูตร) แล้วเราทุกคนก็ย่อมดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ยิ่งระลึกเสมอว่า “โพสต์ต้องคิด ไม่เวิร์กอย่าแชร์ เสี่ยงแน็ดิดคูก” (สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา, 2560)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลามสูตร เป็นการบริหารที่ยึดหลักธรรมที่เป็นพระสูตรอันว่าด้วยเรื่อง ความเชื่อ และการใช้เหตุผลตามหลัก วิทยาศาสตร์ ในการบริหารงานในยุคดิจิทัล หลายคนมักกล่าวว่าสังคมปัจจุบันอยู่ยากมากขึ้น หากแต่จะเป็นเรื่องง่ายที่จะอยู่ในสังคมปัจจุบันเพียงแต่ทุกคนต้องรู้จักประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตของตน ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคข่าวสารข้อมูลหลั่งไหล ทับถม มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัล ยุคแห่งความเจริญทางวัตถุ และการช่วงชิง การกำหนดความคิด จิตวิญญาณของผู้คนในสังคม โดยผู้คนต่างพยายามใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารมาเป็น เครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข้อเท็จจริง ความคิด อุดมการณ์ทางการเมืองและสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับยุคดิจิทัล

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันแตกต่างจากเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก มีความสะดวกสบายมากขึ้นนั่นเป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ค่อยๆ กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตจนเกิดความคุ้นเคยอย่างไม่ทันสังเกต ไม่ว่าจะเป็นวิธีที่เราสื่อสารกับผู้อื่น รูปแบบการทำงานการเรียนการสอนในสถานศึกษา หรือแม้แต่การดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป (Tracey Wilen, 2018) ซึ่งวิวัฒนาการของยุคดิจิทัลสามารถแบ่งออกเป็น 4 ยุคการบริหารดังนี้ ดิจิทัล 1.0 (Digital 1.0) เป็นช่วงเริ่มต้นในการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ ที่ส่งผลทำให้วิถีชีวิตของผู้คนเริ่มเปลี่ยนแปลงโดยค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบอานาล็อกมาสู่โลกดิจิทัลมากขึ้น เช่น การเข้ามาของอินเทอร์เน็ตในปี 2530 ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกแต่เป็นเพียงการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัยเท่านั้น มีชื่อเรียกว่าแคมปัสเน็ตเวิร์ค (Campus Network) และต่อมาในปี 2535 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้รับการพัฒนาจนสามารถใช้งานได้ตลอด 24 ชั่วโมง และในอีกสามปีต่อมาประเทศไทยได้มีการเปิดให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ซึ่งการเปิดให้บริการในครั้งนั้นมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์หรือที่เรียกว่าอีเมล (E-mail) แทนการส่ง

จดหมายผ่านไปรษณีย์แบบเดิม เนื่องจากการส่งอีเมลนั้นมีความสะดวกรวดเร็วและสามารถใช้งานได้ตลอดเวลาด้วยการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนั้นยังมีบริการในด้านการค้นหาข้อมูลจากทั่วทุกมุมโลกที่และหลากหลายรูปแบบผ่านการเข้าเว็บ หรือที่เรียกว่า เวิลด์ไวด์เว็บ (www.) ซึ่งทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนเปิดกว้างมากขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในหลากหลายรูปแบบได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเว็บไซต์ในยุคเริ่มแรกนั้นผู้อ่านจะยังไม่สามารถพิมพ์โต้ตอบกับผู้เขียนเนื้อหาได้แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผลให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้งาน (ไวส์ โลจิสติกส์, 2563)

ดิจิทัล 2.0 (Digital 2.0) เป็นยุคที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลายจนทำให้ผู้คนเริ่มคุ้นเคยกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันจนทำให้เกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) เสิร์ชเอนจิน (Search engine) ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารบนโลกออนไลน์มากขึ้น ผู้ใช้งานสามารถแบ่งปันข้อมูลส่วนตัว ประสบการณ์หรือเรื่องราวผ่านทางหน้าเว็บไซต์ต่างๆ ที่เปิดให้บริการบนโลกออนไลน์ซึ่งจะแตกต่างจากเว็บไซต์ในยุคดิจิทัล 1.0 ตรงที่โซเชียลมีเดียจะมีรูปแบบการใช้งานแบบการสื่อสารสองทาง คือผู้ใช้งานทั้งผู้เขียนและผู้อ่านสามารถสื่อสารกันถึงกัน แสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้ และนอกจากนั้นยังเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสมาร์ตโฟนขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป บริษัทแอปเปิลได้ทำการเปิดตัวไอโฟนในปี 2550 เป็นเทคโนโลยีที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับชาวโลกเป็นอย่างมากด้วยรูปลักษณะที่โดดเด่นการใช้งานที่แตกต่างจากโทรศัพท์มือถือในตลาดทั้งหมด ซึ่งจากการเปิดตัวไอโฟนนั้นทำให้เกิดการกระแสการพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ บนมือถือจนถึงทุกวันนี้ (Steve Case, 2016)

ดิจิทัล 3.0 (Digital 3.0) เป็นยุคของคลังข้อมูลที่มีปริมาณมหาศาลหรือที่เรียกว่า บิ๊กดาต้า (big data) บิ๊กดาต้าคือคลังเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถช่วยให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลจำนวนมากและหลากหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเทคนิคหรือเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยเพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการตัดสินใจให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคให้มากที่สุด ทั้งนี้บิ๊กดาต้ายังสามารถช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินงานและสามารถช่วยลดต้นทุนได้ เมื่อองค์กรนำบิ๊กดาต้าไปประยุกต์ใช้จะช่วยทำให้สามารถเข้าใจความต้องการของลูกค้ามากขึ้น สามารถวิเคราะห์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจหรือ

ประกอบการวางแผนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นองค์กรต่างๆ จึงเล็งเห็นถึงประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน แต่อย่างไรก็ตามในการเก็บข้อมูลปริมาณมหาศาลเหล่านั้นจำเป็นจะต้องมีระบบคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) เป็นตัวช่วยในการเก็บข้อมูล ประมวลผลและสามารถใช้งานได้โดยไม่มีการจำกัดสถานที่และเวลา

ดิจิทัล 4.0 (digital 4.0) เป็นยุคปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การทำงาน การศึกษารูปแบบใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตและความต้องการของผู้บริโภค อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ สามารถสื่อสารและทำงานได้อย่างอัตโนมัติผ่านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเรียกว่าอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things) ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถควบคุม สั่งการ ใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ควบคู่มากับการทำงานของอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งคือ เทคโนโลยีที่เรียกว่า ปัญญาประดิษฐ์หรือที่เรียกว่า เอไอ (Artificial Intelligence) เอไคือเทคโนโลยีดิจิทัลที่ออกแบบให้มีระบบการทำงานเหมือนสมองของมนุษย์ที่สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจจากข้อมูลที่เข้าเอไจึงมีการประมวลผลที่รวดเร็วและแม่นยำอย่างมาก ในปัจจุบันเอไอยู่ในชีวิตประจำวันของเราและยังมีการใช้งานอย่างแพร่หลายในหลายองค์กรรอบตัวของเรา เช่น ระบบการจดจำปลดล็อกโทรศัพท์มือถือจากใบหน้า การจำแนกเสียงการสั่งงานบนอุปกรณ์ต่างๆ รวมไปถึงระบบคาดการณ์เส้นทางจราจรแบบเรียลไทม์บนแอปพลิเคชันกูเกิ้ลแมพ (Google Map) เป็นต้น อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งและเทคโนโลยีเอไได้ช่วยอำนวยความสะดวกอย่างมากให้กับชีวิตประจำวันของผู้คนและองค์กรต่างๆ มากมาย

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า ในปัจจุบันยังมีเทคโนโลยีดิจิทัลอีกมากมายที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของบริหารในองค์กรต่างๆ และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินชีวิตของผู้คนซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติไม่ว่าจะเป็น สังคม เศรษฐกิจ การศึกษาล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่หยุดนิ่ง ดังนั้นองค์กรต่างๆ ต้องตระหนักถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เพื่อปรับเปลี่ยนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้บริโภคที่

เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงสถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องปรับตัวและค้นหาแนวทางในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลมสูตรในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลมสูตรในยุคดิจิทัล เป็นการบริหารภายในโลกยุค การเจริญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสื่อสาร ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ รวมไปถึง การบริหารการศึกษาด้วยผู้บริหารควรมีหลักกาลมสูตรที่จะมาช่วยในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะดิจิทัลในบุคลากรและนักเรียน คือ การสร้างโครงสร้างหลักสูตรที่กระตุ้น การพัฒนาทักษะดิจิทัล เช่น การเข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.การพัฒนาความรู้ และทักษะทางดิจิทัลในการสอนและการเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี 2) ใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนตามกาลมสูตร คือ การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์, วิดีโอ, และเกมการเรียนรู้การสร้างระบบการติดตามและประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ เป็นเครื่องมือ ในการบริการบุคลากร ในด้าน 3) การให้บริการการศึกษาแบบหลายแบบตามกาลมสูตร คือ การให้สิทธิในการเรียนรู้ตลอดเวลาและจากระยะไกล การสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผ่านเทคโนโลยี 4) การบริหารจัดการข้อมูลตามกาลมสูตร คือ การใช้ระบบบริหารสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพการนำเข้าข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจทางการบริหาร 6) การสร้างชุมชนเครือข่ายการเรียนรู้ตามกาลมสูตร คือการใช้สื่อสังคมและเครือข่ายออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้การสร้างพื้นที่สำหรับการพูดคุยและการทำงานร่วมกัน 7) การป้องกันภัยทางสื่อออนไลน์ตามกาลมสูตร คือ การป้องกันการทำลายข้อมูลและข้อมูล ส่วนบุคคล การสร้างมาตรการความปลอดภัยทางสื่อออนไลน์ 8) การพัฒนานวัตกรรมตามก ลมสูตร คือ การสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีใน การศึกษา.การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องการ

ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลมสูตรในยุคดิจิทัล เป็นการบริหารภายใน กระแสโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารต้องมีเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา โดยนำหลักกาลมสูตรที่ พระพุทธเจ้าได้สั่งสอนมาอันเป็นหลักธรรมที่ให้ผู้หารได้ใช้เป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์งาน อย่างมีหลักเกณฑ์แบบมีเหตุผล

สรุป

ในปัจจุบันยังมีเทคโนโลยีดิจิทัลอีกมากมายที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการบริหารในองค์กรต่างๆ และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินชีวิตของผู้คน ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติไม่ว่าจะเป็น สังคม เศรษฐกิจ การศึกษาแล้วแต่เป็นผลมาจากวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่หยุดนิ่ง ดังนั้นองค์กรต่างๆ ต้องตระหนักถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เพื่อปรับเปลี่ยนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงสถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องปรับตัวและค้นหาแนวทางในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล ระบบดิจิทัล (Digital system) ได้เข้ามามีบทบาทรวมกับการใช้ชีวิตประจำวัน วันของเรามากขึ้นทุกช่วงวัย ความรู้ใหม่ๆ มากมายนอกห้องเรียน ทำให้ผู้คนในยุคนี้แสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องปรับองค์กรให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยให้นำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษาถือเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารงานองค์กรให้ประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นโจทย์สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กร การเปลี่ยนผ่านย่อมต้องมาพร้อมกับการเตรียมพร้อม การจัดการทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล และการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล จึงเป็นความท้าทายของผู้บริหารที่จะต้องหาวิธีเปลี่ยนผ่านให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด และสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กรให้เติบโตไปพร้อมกับธรรมชาติขององค์กร การศึกษาดิจิทัล (Digital Education) คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานกันระหว่างการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับการประยุกต์ใช้เข้ากับเทคโนโลยีต่างๆ ไปด้วยกันโดยการเรียนการสอนนั้นจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยผู้บริหารควรนำหลัก กาลมสูตร พระสูตรในทางพระพุทธศาสนามาช่วยในการครองตน ครองคน และครองงาน มาช่วยในการคิด

วิเคราะห์ ในการตัดสินใจ เชื่อในโลกยุคดิจิทัล เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน: พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. จำกัด.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2560). โลกหลังยุคใหม่ อนาคตทางการศึกษาและปัญญาของชาติ. เรียกใช้เมื่อ 1 เมษายน 2566 จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_783896.
- ปณณทัต กาญจนะวสิต. (2559). โลกยุค 4.0 World 4.0. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการกองทัพบก.
- พุทธทาสภิกขุ. (2540). ฟาสางทางการชุดเพชร.ธรรมทานมูลนิธิ และ สนพ. สุขภาพใจ. สำนักพิมพ์ ธรรมสภา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). การเสริมสร้างทักษะชีวิต ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา. (2560). การเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิวิธภาษาและวรรณคดีวิจักษ์ ม.1. ภูมิบัณฑิต.

ไวส์ โลจิสติกส์. (2565). ยุคดิจิทัล 4.0 เมื่อตกลงขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี. เรียกใช้เมื่อ 5
เมษายน 2565 จาก [https://www.wice.co.th/2018/01/11/digital-4-0-
technology/](https://www.wice.co.th/2018/01/11/digital-4-0-technology/)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ .(2560). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 25 มีนาคม 2561
จาก <https://www.trueplookpanya.com/education/content/52232>

Tracey Wilen. (2018). Digital Disruption: The Future of Work, Skills, Leadership,
Education and Careers in a Digital World, New York: Peter Lang Inc.

Steve Case. (2016). The Third Wave: An Entrepreneur's Vision of the Future New
York: Simon & Schuster, Inc.